

## **Uusi muutosturvamaksu korvaa työttömyysturvan omavastuumaksun**

***Niin sanottu eläkeputki eli työttömyysturvan lisäpäiväoikeus poistuu asteittain. Samalla poistuu vaiheittain eräiden työnantajien velvollisuus maksaa työttömyysturvan omavastuumaksua. Omavastuumaksun tilalle tulee kuitenkin uusi muutosturvamaksu, jolla rahoitetaan irtisanotuille järjestettävää koulutusta ja heille maksettavaa muutosturvarahaa.***

Työnantaja on ollut velvollinen maksamaan Työllisyysrahastolle työttömyysturvan omavastuumaksun, jos työnantaja on irtisanonut tai lomauttanut ikäänntyneen työntekijän tai myötävaikuttanut hänen työsuhteensa päättymiseen ja työntekijä on jäänyt pitkäaikaisesti työttömäksi tai lomautetuksi. Omavastuumaksu on tullut maksettavaksi, kun työntekijän on siirtynyt työttömyysturvan lisäpäiville eli karkeasti noin kahden vuoden päästä työsuhteen päättymisestä.

Velvollisuus on ollut työnantajilla, joiden työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma on vähintään noin 2,2 miljoonaa euroa vuodessa vuoden 2023 tasossa.

Omavastuumaksun suuruus on riippunut työnantajan palkkasummasta ja työttömyysturvan lisäpäiville päätyneen työntekijän lisäpäivien päivärahamenoista. Palkkasumma määrittää työnantajan omavastuuasteen. Omavastuuaste nousee lineaarisesti noin 2,2 miljoonasta eurosta siten, että se on "täysi" (80 tai 90 prosenttia lisäpäivien päivärahamenosta), kun palkkasumma on vähintään noin 36 miljoonaa euroa vuodessa vuoden 2023 tasossa.

Työnantaja ei kuitenkaan ole ollut velvollinen maksamaan omavastuumaksua, jos

- työntekijän työsuhde kesti alle 3 vuotta;
- työntekijä oli ehtinyt täyttää 56 vuotta ennen työsuhteen päättymistä;
- työntekijä irtisanottiin työntekijästä johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä;
- työntekijä on irtisanoutunut omasta aloitteestaan ja ilman työnantajan myötävaikutusta; tai
- työntekijä on työllistynyt uudelleen muun työnantajan työhön ja on täyttänyt työttömyysturvan työssäoloehdon.

Työnantajalla on ollut oikeus saada palautusta maksamastaan omavastuumaksusta, jos se on palkannut irtisanomansa tai lomauttamansa työntekijänsä takaisin työhön tai työnantaja on järjestänyt tälle vapaaehtoista lisäeläkettä.

Vuonna 1964 syntyneet ovat viimeinen ikäluokka, jolla on oikeus työttömyysturvan lisäpäiviin ja josta nykyistä omavastuumaksua vielä peritään. Tämä huomioiden viimeinen omavastuumaksu peritään vuonna 2035.

## **Vuoden 2023 alusta varttuneiden irtisanomisesta aiheutuu muutosturvamaksu**

Työntekijän oikeus työttömyysturvan lisäpäiviin korvataan niin sanotulla muutosturvapaketilla, joka muodostuu työ- ja elinkeinotoimiston irtisanottavalle järjestämästä koulutuksesta ja irtisanottavalle maksettavasta muutosturvarahasta. Muutosturvapaketti rahoitetaan kaikilta työnantajilta perittävällä työttömyysvakuutusmaksulla sekä eräiltä varttuneita työntekijöitä irtisanoneilta työnantajilta perittävillä muutosturvamaksuilla.

Vuoden 2023 alusta alkaen työnantaja on velvollinen maksamaan Työllisyysrahastolle muutosturvamaksun, jos

- työnantaja on irtisanonut 55 vuotta täyttäneen työntekijän tuotannollisella tai taloudellisella syyllä; ja
- työntekijän on ollut yhdenjaksoisesti tai yhteensä enintään 30 päivää kestävin keskeytyksin työnantajan palveluksessa vähintään viisi vuotta viimeistään irtisanomispäivänä.

Toisin kuin omavastuuvastuumaksussa, työnantajan myötävaikutus varttuneen työntekijän työsuhteen päättymiseen ei johda velvollisuuteen maksaa muutosturvamaksua.

Muutosturvamaksun suuruus määräytyy irtisanotun työntekijän kuukausipalkan ja työnantajan maksukertoimen perusteella. Maksukerroin on nolla, jos palkkasumma on alle noin 2,2 miljoonaa euroa vuodessa vuoden 2023 tasossa. Maksukerroin nousee tästä palkkasummarajasta lineaarisesti siten, että maksukerroin on täysi 2,9, kun vuotuinen palkkasumma on vähintään noin 36 miljoonaa euroa. Muutosturvamaksun suuruus saadaan kertomalla irtisanotun kuukausipalkkaa maksukertoimella. Maksukertoimen suuruus tarkistetaan vuosittain.

**Taulukko.** Muutosturvamaksun suuruus euroina työnantajan palkkasumman ja irtisanotun työntekijän palkan mukaan.

työnantajan palkkasumma, €/v	maksukerroin	Irtisanotun palkka, €/kk				
		2 000	3 000	4 000	5 000	6 000
2 000 000	0,00	0	0	0	0	0
5 000 000	0,24	472	708	944	1 180	1 416
10 000 000	0,67	1 331	1 996	2 661	3 327	3 992
20 000 000	1,52	3 048	4 572	6 096	7 620	9 144
30 000 000	2,38	4 765	7 148	9 531	11 914	14 296
40 000 000	2,90	5 800	8 700	11 600	14 500	17 400
50 000 000	2,90	5 800	8 700	11 600	14 500	17 400

Toisin kuin omavastuumaksu, muutosturvamaksu tulee heti maksettavaksi. Työllisyysrahasto kuulee omavastuumaksun tapaan työnantajaa ennen muutosturvamaksun määräämistä.

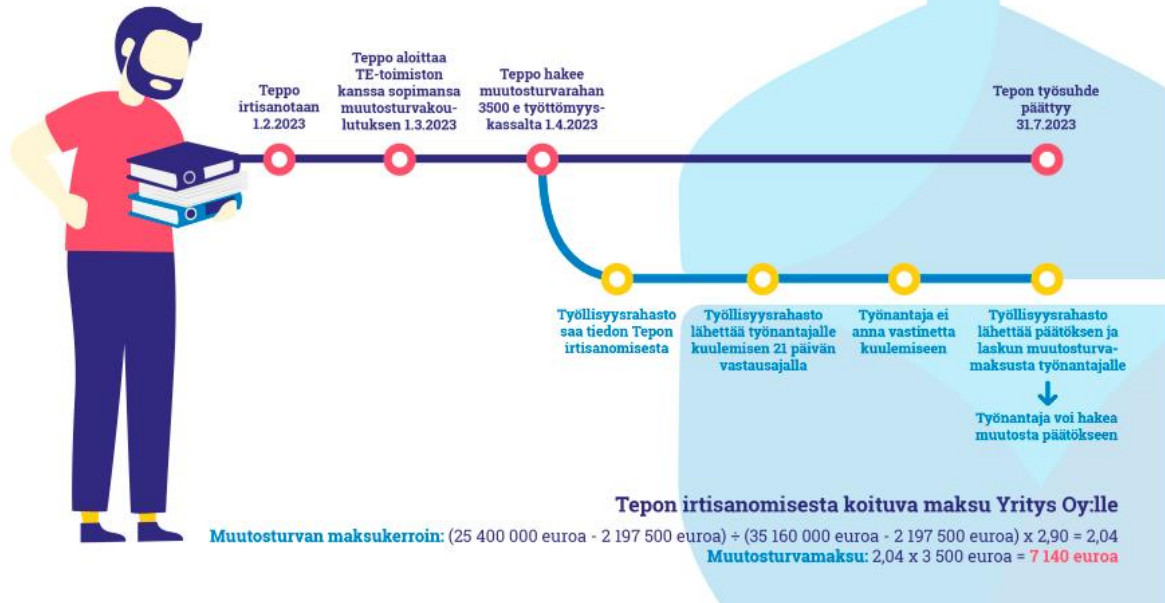
Voi tulla tilanteita, joissa Työllisyysrahasto määrää työntekijälle samasta irtisanomisesta sekä uuden muutosturvamaksun että vanhan omavastuumaksun. Päällekkäistä maksuvelvollisuutta työntekijälle ei kuitenkaan tule, koska omavastuumaksusta vähennetään muutosturvamaksu.

Muutosturvamaksuunkin liittyy palautusmahdollisuus. Työllisyysrahasto palauttaa maksun työnantajalle, jos tämä on irtisanomisaikana tai takaisinottoaikana ottanut työntekijän takaisin työhön toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen ja työntekijä on ollut tässä työssä vähintään yhden vuoden.

Kuten omavastuumaksussa, työnantajalla on oikeus hakea muutosta Työllisyysrahaston päätöksen määrätä muutosturvamaksu. Muutosta haetaan ensin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta. Sen päätöksestä työnantaja voi valittaa vielä vakuutusoikeuteen.

## Muutosturvamaksu

Teppo Työntekijä aloitti työskentelyn Yritys Oy:ssä 1.1.2017. Teppo täytti vuoden 2022 syyskuussa 55 vuotta. Yritys Oy irtisanoi Tepon työsopimuksen 1.2.2023 tuotannollisella tai taloudellisella syyllä. Tepon keskimääräinen kuukausiansio on 3 500 euroa. Yritys Oy:n työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma vuonna 2022 on 25 400 000 euroa.



**Kuvio** Esimerkki muutosturvamaksusta (lähde: Työllisyysrahasto).

Lisätietoja:

[www.tyollisyysrahasto.fi](http://www.tyollisyysrahasto.fi)

[vesa.rantahalvari@ek.fi](mailto:vesa.rantahalvari@ek.fi)

[antti.tanskanen@ek.fi](mailto:antti.tanskanen@ek.fi)

[mikko.rasanen@ek.fi](mailto:mikko.rasanen@ek.fi)